

گردشگری سلامت همراه با عدالت سلامت

دکتر زهرا نادری
معاونت علمی دانشگاه

سال ۸۲، برای نخستین بار گردشگری درمانی در ایران از سوی وزارت بهداشت مورد توجه قرار گرفت. در این راستا، دولت‌ها موظف بودند طبق برنامه‌ریزی‌های خود تا پایان برنامه چهارم توسعه، ۳۰درصد نیازهای درمانی و بهداشتی را از طریق صدور کلا، خدمات پزشکی و گردشگری درمانی تأمین کنند. در بخش گردشگری درمانی فقط به جذب گردشگر توجه نمی‌شود، بلکه فراتر از آن می‌تواند موقعیت و جایگاه ایران را از نظر علمی، سیاسی، اجتماعی و منطقه‌ای تقویت کند. در شرایطی که گردشگری درمانی در بسیاری از کشورها نقش مهمی در ارزآوری دارد و هرساله تا ۵۰میلیارد دلار درآمد ارزی از طریق گردشگری درمانی عاید کشورهای اروپایی و آمریکایی‌شود، اما در ایران این صنعت جایگاه خود را بازنیافته و گام‌های نخستین را طی می‌کند. توریسم سلامت در بخش خصوصی می‌تواند موفق عمل کند و با این‌که اعلام می‌شود با مشارکت بخش دولتی به توانمندی‌هایی رسیده، اما هنوز تا قرار گرفتن در جایگاه اصلی فاصله زیادی دارد و این درحالی‌است که فرصت‌ها و ظرفیت‌های متنوع طبیعی، پزشکی و درمانی گسترده در سراسر کشور، شهرها و استان‌های مختلف را برای جذب گردشگران خارجی به‌ویژه از کشورهای همسایه مهیا کرده و بیانگران آن است که «گردشگری سلامت» می‌تواند محور توسعه در مناطق برخوردار و حتی کمتربرخوردار هم قرار گیرد. آمارها نشان می‌دهد در سال‌های اخیر تلاش‌هایی برای رشد گردشگری سلامت صورت گرفته ولی کافی نبوده و کشورهایی ازجمله هندوستان گردشگران را حتی از کشورهای مسلمان درحوزه سلامت جذب کرده‌است. این درحالی‌است که گاهی بخش اعظمی از بیماران علی‌رغم برخی تفاوت‌های فرهنگی به هندوستان مراجعه می‌کنند. با این تفاسیر با وجود ظرفیت‌های موجود در ایران، می‌توان درآمد خالص گردشگران سلامت را تنها با استفاده از ظرفیت‌های خالی موجود نظام سلامت به معادل روزی حدود ۵۰هزار بشکه نفت خام افزایش داد. لازم به ذکر است که در ماده ۷۲ برنامه هفتم توسعه، تبدیل ایران به قطب تأمین سلامت جنوب غرب آسیا پیش‌بینی شده است. طبق این ماده صادرات سالانه بیش از یک میلیارد یورو دارو، یک میلیارد یورو واکسن و تجهیزات پزشکی، رساندن درآمد سالانه کشور از گردشگری سلامت به شش میلیارد یورو و افزایش درآمد حاصل از جذب دانشجوی خارجی در رشته‌های علوم پزشکی به بیش از ۷۰۰میلیون یورو پیش‌بینی شده‌است. گردشگری سلامت در شرایطی می‌تواند خوشایند باشد که نابرابری‌هایی عدالتی در سلامت که عامل مهمی در ایجاد فقر در جامعه هستند، برطرف شوند. تأمین سلامت در زمره کالاهای اساسی محسوب می‌شود که جزو اهداف همه‌دولت‌ها در دنیاست. در قانون اساسی ایران هم این موضوع تصریح شده است. در اصل ۲۹ قانون اساسی برخورداری همه ایرانیان از خدمات مورد نیازشان به‌صورت بیمه و غیران مورد تأکید قرار گرفته است. به‌عنوان مثال، یک خانم باردار در کلپورگان سراوان در سیستان و بلوچستان باید در همان شهر خود امکان زایمان بهداشتی را داشته باشد و در صورت نیاز به خدمات تخصصی، امکانات بیمارستانی لازم برای او فراهم شود. این دسترسی‌ها مصداق عدالت در سلامت هستند.

درمانگاه تخصصی شهید آبسالان با حضور سردار سرلشکر حسین سلامی، فرمانده کل سپاه، در شهرستان میناب استان هرمزگان به بهره‌برداری رسید. این مرکز درمانی که در زمینی به مساحت ۵۷۰۰ مترمربع احداث شده، از این پس به ساکنان شرق استان هرمزگان خدمات پزشکی تخصصی در بخش‌های مختلفی ازجمله آزمایشگاه، سی‌تی اسکن و سونوگرافی ارائه می‌دهد. این مرکز مجهز به آخرین فناوری‌های روز درمانی با حضور پزشکان متخصص در رشته‌های اطفال، زنان و زایمان، قلب و عروق و دندانپزشکی در خدمت شهروندان است.

افتتاح درمانگاه تخصصی شهید آبسالان میناب

اجرای ۹۴ پروژه در مرکز تحقیقات کشاورزی مرکزی

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی گفت: امسال ۹۴ پروژه تحقیقاتی در بخش‌های مختلف در این مرکز با ماهیت ملی، مستقل، تقاضامحور و همچنین تحقیقی-ترویجی اجرا شد که از این تعداد ۳۷ پروژه ملی و ۲۹ پروژه، تقاضامحور هستند. غلامرضا گودرزی گفت: این مرکز با داشتن ۲۸ پژوهشگر هیات علمی و کارشناس پژوهشی و اجرای سالانه بیش از ۹۰ پروژه تحقیقاتی، نقش برجسته‌ای در توسعه کشاورزی و منابع طبیعی استان در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی ایفا می‌کند.

گردشگری سلامت؛ گنج پنهان ایران

مهم‌ترین مانع گردشگری سلامت، نبود سازوکار و تشکیلات لازم برای ارائه خدمات مناسب و جلب اعتماد و پشتیبانی از گردشگران است

حمایتی از فعالان این حوزه و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مختلف دولتی مرتبط با گردشگری طب ایرانی را باید از نیازهای اصلی این عرصه در نظر داشته باشیم.» به گفته این کارشناس حوزه گردشگری سلامت، با توسعه گردشگری طب ایرانی در حوزه سلامت، می‌توانیم شاهد رونق اقتصادی، اشتغال‌زایی، ارتقای سلامت و کیفیت زندگی مردم در کشور باشیم.

گردشگر، صداقت می‌خواهد

تهران، خراسان رضوی، قم، خورستان، آذربایجان غربی و فارس از ظرفیت بسیار بالایی در توسعه صنعت گردشگری سلامت برخوردار هستند. هرچند مدت‌هاست عنوان می‌شود برنامه‌ریزی و اقدامات اثرگذاری در این استان‌ها در نظر گرفته شده، ولی خروجی‌ها در حد قابل قبول نیست.

استان‌های آذربایجان شرقی، ایلام، کردستان، سیستان و بلوچستان، کرمانشاه، اردبیل و گیلان به دلیل همجواری با کشورهای همسایه، توانسته‌اند بخشی از بیماران خارجی را پذیرش کنند. این استان‌ها در صورت سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری سلامت، ظرفیت بالایی برای ایفای نقش مؤثر در این حوزه دارند. گردشگری سلامت می‌تواند درآمد قابل توجهی

نصب کشور کند و بر همین اساس سال‌هاست این موضوع مورد توجه بوده و از برنامه چهارم برای آن هدف‌گذاری شده است. مهم‌ترین مانع گردشگری سلامت، نبود سازوکار و تشکیلات لازم برای ارائه خدمات مناسب و جلب اعتماد و پشتیبانی از گردشگران این حوزه است. طبیعی است وقتی یک گردشگر سلامت نداند کدام بیمارستان در کجاست و کدام پزشک می‌تواند او را معالجه کند و سوآلاتی از این دست داشته باشد، سردرگم شده و راهش را به سمت دیگری کج می‌کند.

سوریه، لبنان، بحرین و ترکیه است و ایران طی یک دهه گذشته پیشرفتی ۲۰ تا ۲۵درصدی در حوزه گردشگری سلامت داشته‌است.

به دنبال رونق اقتصادی و اشتغال‌زایی

به استناد اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، این دانشگاه دارای ۷۳ بیمارستان دولتی، نظامی و خصوصی است و جمعیتی حدود شش میلیون نفر را برای ارائه خدمات درمانی تحت پوشش دارد. درحال حاضر ۵۰ مرکز جراحی فوق تخصصی

در کشور عمل پیوند کبد، کلیه و مجاری ادرار را انجام می‌دهند و با توجه به این‌که این مراکز درمانی ظرفیت‌های بالایی در ارائه خدمات به بیماران دارند، می‌توانند در حوزه جذب گردشگر سلامت نیز به‌منظور افزایش درآمد ارزی و توسعه بیمارستان‌ها نقش‌آفرین باشند. دکتر یوسف مرسلی با تأکید بر این‌که کیفیت خدمات یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها در توسعه گردشگری طب ایرانی به‌شمار می‌آید، به جام‌جم می‌گوید: «ارائه خدمات باکیفیت و استاندارد به گردشگران، آموزش و توانمندسازی فعالان حوزه گردشگری طب ایرانی و نظارت بر عملکرد مراکز درمانی و اقامتگاه‌های مرتبط با طب ایرانی، ازجمله

اقداماتی است که باید به‌صورت ویژه مد نظر باشد.» وی ادامه می‌دهد: «ایجاد مراکز جامع طب ایرانی در نقاط مختلف کشور، توسعه و تجهیز مراکز تحقیقاتی و آموزشی، برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی برای پزشکان و فعالان حوزه گردشگری، برگزاری تورهای گردشگری تخصصی با محوریت طب ایرانی، ایجاد و توسعه وب‌سایت‌ها و پلتفرم‌های آنلاین برای ارائه اطلاعات و خدمات مرتبط با گردشگری طب ایرانی، ارائه تسهیلات و مشوق‌های مالی به سرمایه‌گذاران در این حوزه، تدوین قوانین و مقررات

زیبایی به‌صورت چشمگیر، بحث گردشگری درمانی را به یکی از بخش‌های رو به رشد صنعت گردشگری در جهان و ایران تبدیل کرده است. عمده‌ترین اهداف گردشگری سلامت در ایران، ناباروری، دندانپزشکی، جراحی قلب، چشم و جراحی پلاستیک، بیماری‌های مرتبط با سرطان و گردشگری در آب‌های شفابخش از مبدأ جمهوری آذربایجان، عراق، ترکمنستان، افغانستان، کویت،

ایران از نظر جاذبه‌های گردشگری طبیعی جزو ۱۰ کشور برتر جهان است، اما متأسفانه از بازار گردشگری سهم شاخصی ندارد. این درحالی‌است که از گردشگری به‌عنوان صنعت سوم جهان نام برده می‌شود و برخی کشورها نظیر اسپانیا از این طریق امرار معاش می‌کنند. امروزه با صنعتی شدن کشورها و بروز دردهای مختلف در روح و بدن انسان‌ها و روی آوردن به عمل‌های جراحی

استان فارس ستون استوار گردشگری سلامت ایران است و شیراز به‌عنوان یکی از شهرهای تاریخی و فرهنگی که از ظرفیت‌های عظیم پزشکی نیز برخوردار است، این توانایی را دارد که به‌عنوان یکی از بازارهای هدف ایران در گردشگری پزشکی محسوب شود و درآمد ارزی بالایی را وارد کشور کند. وجود بیمارستان‌ها و مراکز درمانی مجهز در کنار پزشکان حاذق سبب شده که از دیرباز بسیاری از افراد از کشورهای خارجی و دیگر استان‌هایباری درمان به شیراز مراجعه کنند. به‌همین دلیل استفاده از این ظرفیت تحت عنوان گردشگری سلامت همواره مطرح بوده است.

عمده گردشگرانی که برای درمان به شیراز مراجعه می‌کنند از کشورهای حاشیه خلیج فارس و عراق هستند، چراکه شیراز و اطراف آن یک ارتباط سنتی و فامیلی با جنوب ایران و مناطق شیخ‌نشین و عرب‌نشین دارند. در حالی استان فارس به یکی از قطب‌های درمانی کشور تبدیل شده و سالانه هزاران بیمار خارجی را می‌پذیرد که مناطق دیگر ایران هم ظرفیت‌های بالایی در زمینه جذب گردشگر سلامت دارند.

شهر تاریخی یزد جدا از جاذبه‌های میراثی و تنوع آب‌وهوایی خود، شهری مناسب برای گردشگران در حوزه درمانی هم به‌شمار می‌رود. وجود ۵۴۵ پزشک متخصص، ۹۱۵ پزشک عمومی، ۳۰۰ دندانپزشک و همچنین ۱۵ بیمارستان دولتی در زمینه ارائه خدمات پزشکی در کشور این استان را در زمره استان‌های شاخص قرار داده است. همین ظرفیت و پتانسیل باعث شده که در طول سال مراکز درمانی استان یزد از گوشه و کنار کشور به‌خصوص از استان‌های همجوار میزبان هزاران گردشگری باشد که روزانه به این شهر تاریخی سفر می‌کنند. مازندران به‌واسطه موقعیت خاص اقلیمی و جغرافیایی خود در شمال کشور، شایسته قرارگرفتن در صدر لیست مقاصد گردشگری است. این استان با بهره‌مندی از آب‌وهوای دلپذیر در فصل‌های بهار و تابستان، آب‌های معدنی گرم و سرد،

برش

طبیعت؛ طبیب گردشگران خارجی

زندگی و افزایش تعداد بیمارستان‌ها، اعم از دولتی و خصوصی، به همراه راه‌اندازی بخش‌هایی نظیر سی‌تی اسکن، ICU، CCU و MRI توانسته است جایگاه قابل قبولی در حوزه بهداشت و سلامت جامعه به‌دست‌آورد. افزایش امکانات و تجهیزات موجود در این استان، به همراه حضور پزشکان و کارکنان مجرب، تأثیر بسزایی در اهمیت گردشگری سلامت در گیلان دارد. مراکز آموزشی و درمانی در زمینه‌های متنوعی ازجمله جراحی‌های قلب باز، آنژیوگرافی، آنژیوپلاستی، درمان نازایی، لاپاراسکوپي، جراحی‌های مغزو اعصاب، جراحی‌های سرطان، شیمی‌درمانی، رادیوتراپی و رشته‌های فوق تخصصی داخلی و اطفال فعال هستند. نزدیکی این منطقه به کشورهای آسیای میانه موجب شده تا با کشورهایی همچون جمهوری آذربایجان، ترکمنستان، قزاقستان و روسیه دارای مرزایی و خاکی مشترک باشد. همین امر گیلان را به یک فرصت ویژه برای جذب گردشگران سلامت بین‌المللی از کشورهای همسایه تبدیل می‌کند. همچنین وجود چشمه‌های آب‌گرم طبیعی مانند چشمه‌های آب معدنی ماسوله، چشمه‌های آب شور لاکان، چشمه چشم‌اگل طالم سه شنبه سنگر، چشمه آب‌گرم ماستخور منجیل، چشمه‌های آب معدنی سحیران، چشمه آب معدنی علی زاخونی ماسوله و چشمه‌های آب معدنی سنگ‌رود این منطقه را در مانگاه چشمه‌های درمانی کرده است.

طبیعت بکر و جذاب و محیطی آرام از نظر فرهنگی و اجتماعی، به یکی از مقاصد ویژه در حوزه گردشگری سلامت تبدیل شده است. به علت شرایط خاص از لحاظ زمین‌شناسی در دامنه‌های البرز به‌ویژه اطراف قله دماوند، مجموعه جذاب آب‌گرم با خواص مختلف درمانی را پدید آورده است. سیستان و بلوچستان به‌عنوان یکی از مناطق محروم کشور از نظر زیرساخت‌های اقتصادی، درمانی و صنعتی در وضعیت مطلوبی قرار ندارد و همچنان در زمره استان‌های محروم به‌شمار می‌آید. با این حال، نباید از ظرفیت‌های بالقوه گردشگری سلامت در این ناحیه غافل شد. به‌دلیل همجواری با چند کشور همسایه در جنوب، شرق و جنوب‌شرقی کشور، سیستان و بلوچستان پتانسیل بالایی برای جذب گردشگران سلامت دارد که تاکنون مورد توجه قرار نگرفته است. بیشترین بیماران پذیرش‌شده در این استان از اتباع کشورهای افغانستان، پاکستان، عمان، قطر و عراق هستند که خدماتی در حوزه چشم‌پزشکی، زنان و زایمان و کودکان دریافت می‌کنند. با توجه به ظرفیت‌های گردشگری سلامت در سیستان و بلوچستان اگر زیرساخت‌ها نیز ارتقا یابد، این اتفاق در نهایت به نفع مردمان مناطق محروم استان تمام می‌شود، زیرا در آن صورت دسترسی بیشتری به امکانات بهداشتی و درمانی خواهند داشت. گیلان با پیشرفت در شاخص‌هایی مانند امید به

			۹	۲	۵				
				۴					
۵		۲		۱	۶	۷			
۸		۳	۱		۹		۵		
۴			۱			۲		۹	
	۶		۵		۷	۱		۸	
			۴	۷	۵		۳		۲
							۴		
			۸	۲	۶				

					۱		۵		۶
							۷		۳
						۳		۸	۹

				۶	۴	۲			
			۱						
۳		۴		۲	۵	۱			
۹		۶	۷		۸		۲		
						۵		۱	
۷		۲			۳	۹		۷	
			۱						
			۳	۴	۹		۸		۵
						۶			
			۹	۸	۷				

				۱	۴	۷			
				۶					
۴			۲		۷	۵	۸		
۱		۴	۹		۷			۸	
			۵		۳	۱		۶	۷
	۸							۴	
			۸	۴	۹			۳	۲
							۸		
			۶	۷	۵				

					۶				
						۳			
							۸		۹

				۹	۷	۲			
				۵					
۴		۵		۲	۱	۸			
۹		۸	۷		۲			۴	
	۳		۶				۹	۷	۶
			۴		۳				
			۹	۱	۷				۸
					۶				
			۱	۹	۸				

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد. همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.